

Auktorisationsuppföljning Vårdval primärvård

Verksamhetsår 2024

Handläggare: Karina Möller, Erik Fransson, Stina Öberg
Verksamhet: Vårdval primärvård
Datum: 2025-04-11
Diarienummer: RÖ 2025-3536

Innehållsförteckning

1 Bakgrund	3
1.1 Auktorisationsuppföljningens syfte	3
2 Vakansläge	4
3 Hälsöfrämjande och sjukdomsförebyggande arbete	4
4 Samverkan med kommunal hälso- och sjukvård	4
5 Uppföljningsparametrar enligt matris	4
5.1 Andel besvarade samtal i telefon	4
5.2 Andel besök inom tre dagar till läkare	5
5.3 Andel besök inom tre dagar till sjuksköterska	6
5.4 Andel genomförda återbesök för kroniskt sjuka patienter	7
5.5 Andel utförda hembesök för nyfödda	7
5.6 Andel patienter med fast läkarkontakt	7
5.7 Strama (samverkan mot antibiotikaresistens)	7
5.8 Äldrevårdsmottagning	8
5.9 Andel diabetespatienter som fått medicinsk fotvård	8
6 Sammanställning av uppföljningsparametrar per vårdcentral för verksamhetsåret 2024	9

1 Bakgrund

Vårdval primärvård i Östergötland innebär att den primärvård som finansieras av regionen drivs av auktoriserade vårdcentraler, offentliga såväl som privata. För att leverantören ska få bedriva vård inom vårdval primärvård krävs att regionen har godkänt, det vill säga auktoriserat vårdcentralen. Auktorisationen ger grundläggande kvalitetssäkring och likvärdiga konkurrensvillkor samtidigt som den möjliggör en mångfald av leverantörer. Auktorisationen förutsätter att vårdcentralen åtar sig det uppdrag som är formulerat i Regelbok för auktorisation – Vårdval primärvård i Östergötland.

Inom vårdval primärvård i Region Östergötland finns 47 etablerade vårdcentraler där 33 är regionägda och 14 drivs av privata leverantörer. I västra länsdelen finns 11 vårdcentraler varav 10 i regionregi och en driven av privat utförare, i centrala länsdelen finns 18 vårdcentraler, där 14 finns inom regionens regi och 4 i privat ägo. I östra länsdelen finns 9 i regionens regi och 9 som drivs av privata leverantörer.

1.1 Auktorisationsuppföljningens syfte

Varje år genomför Regionledningskontoret en auktorisationsuppföljning av samtliga vårdcentraler i länet. Detta år genomfördes för första gången uppföljningarna i grupp om 2-4 vårdcentraler. I möjligaste mån grupperades vårdcentralerna utifrån koncernstillhörighet. Dialogerna genomfördes under mars 2024 om 1,5 timme vardera. Avsikten med uppföljningen är att säkerställa att auktorisationskraven följs och att invånarna erbjuds en god, jämlik och kvalitetssäker vård. I och med årets koncept där flera vårdcentraler följs upp samtidigt har också ett erfarenhets- och kunskapsutbyte kunnat äga rum.

Regionledningskontoret har utifrån mätbara kriterier och dialog granskat och analyserat varje vårdcentral. Områden som har vägts in i uppföljningen är:

- Listad befolkning
- Bemanning
- Tillgänglighet
- Patientsäkerhet
- Barnhälsovård
- Hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbete
- Insatser för äldre och personer med komplexa vårdbehov
- Samverkan med kommunal hälso- och sjukvård
- Medicinsk kvalitet

Detta år, liksom föregående år, har beställaren haft fokus på nio uppföljningsparametrar som är utvalda för att ge en tydlig bild av hur väl vårdcentralerna uppfyller regelbokens ska-krav. Tanken är också att de ska beskriva det omfattande uppdrag som vårdcentralerna har i vårdvalet.

Följande parametrar har graderats utifrån färgsättningen grön, gul, röd och där grön är "klarar målvärdet", gul är "på väg mot målvärdet" och röd "klarar inte målvärdet";

- Andel besvarade samtal i telefon
- Andel besök inom tre dagar till läkare
- Andel besök inom tre dagar till sjuksköterska
- Andel återbesök fysiskt eller digitalt för kroniskt sjuka
- Andel utförda hembesök för nyfödda
- Strama (Samverkan mot antibiotikaresistens)
- Äldrevårdsmottagning
- Andel patienter med fast läkarkontakt
- Andel diabetespatienter som fått medicinsk fotvård

Bedömningen för varje vårdcentral utifrån de 9 parametrarna har sammanställts i en matris, se s. 10. Vid årets uppföljning ingår de 47 vårdcentraler som bedrivit verksamhet under årets samtliga 12 månader. Fjölårssiffran anges inom parentes.

2 Vakansläge

Privata vårdcentraler anger enstaka behov av ytterligare läkare och sjuksköterskor till skillnad från flertalet regiondrivna vårdcentraler som uppger att man under 2024 saknat framför allt distriktsläkare och sjuksköterskor men även undersköterskor, vårdadministratörer, dietist och medicinska fotvårdare. Ett fåtal uppger även brist på samtalsbehandlare/psykolog. En förklaring till vakansläget kan vara varsel och omställningsarbete som pågått inom Region Östergötland under 2024.

3 Hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbete

Flera vårdcentraler beskriver att man arbetar hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande i det dagliga arbetet och i mötet med patienten, till exempel på ordinarie mottagningar. Många vårdcentraler har bibehållit arbetet med hälsosamtal om än i varierande omfattning. Det hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbetet är dock ett område som under året behövt stå tillbaka på grund av bristande kapacitet i och med omställningsarbetet.

4 Samverkan med kommunal hälso- och sjukvård

Samtliga vårdcentraler uppger att avtal är tecknade med de särskilda boenden som de ansvarar för och att dessa årligen följs upp och vid behov revideras. Ansvar för läkarmedverkan vid LSS-boenden, som är många till antalet, är utöver den medicinska insatsen en administrativt tung uppgift vad gäller upprättande och uppföljning av avtal. Generellt beskrivs god samverkan men som försvåras vid bristande kontinuitet hos någon av parterna. Vårdcentraler i mindre kommuner beskriver oftare en nära och tät samverkan med den kommunala hälso- och sjukvården jämfört med vårdcentraler i de större kommunerna.

5 Uppföljningsparametrar enligt matris

5.1 Andel besvarade samtal i telefon

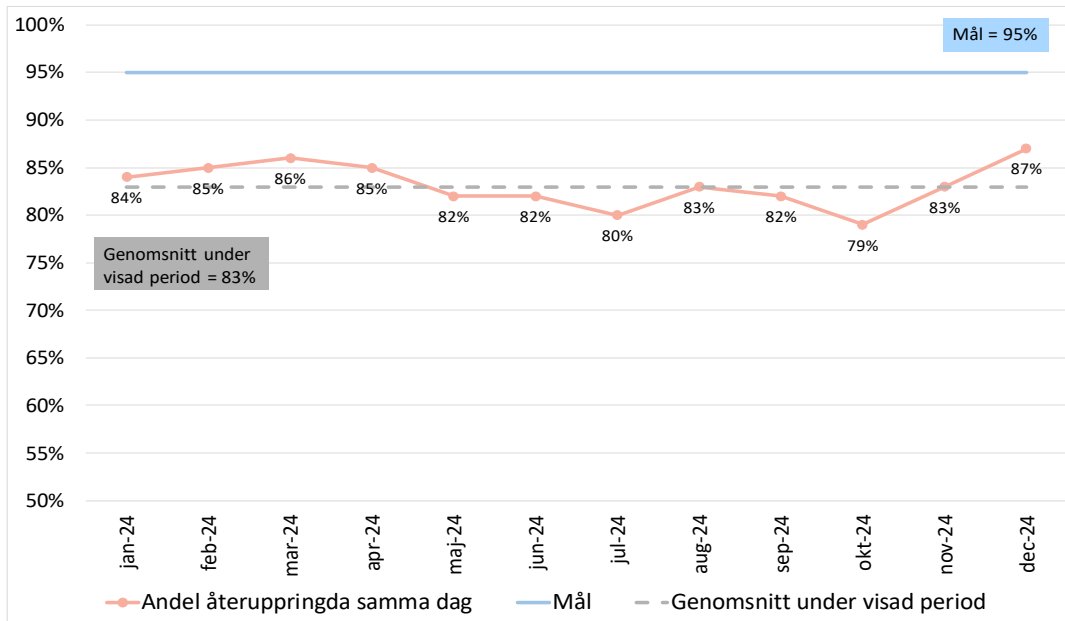
Målvärdet för andel besvarade telefonsamtal är i Region Östergötland satt till 95 % (nationellt är målvärdet 100 %). Majoriteten av vårdcentralerna har svårt att uppnå det målet. Genomsnittet för andel besvarade samtal för perioden var 83 % vilket är en förbättring jämfört med året innan då den var 78 %.

Klarar målvärdet 8 st, 17% (20 %)

På väg mot målvärdet 15 st, 32% (20 %)

Klarar inte målvärdet 24 st, 51% (60 %)

Vårdcentralernas telefontillgänglighet. Andel återuppringda samtal samma dag*.

*Fem vårdcentraler är inte medräknade på grund av att de inte kunnat gå över till det nya rapporteringssystemet där rapportering sker enligt SKR:s sätt att mäta i och med ingången till 2024. Dessa fem vårdcentraler använder annat system än Aurora teleQ. Arbete pågår från Data- och analysenheten för att även dessa ska inkluderas i det nya rapporteringssystemet.

5.2 Andel besök inom tre dagar till läkare

Förstärkta vårdgarantin innebär rätten för patienten att få en medicinsk bedömning av legitimerad personal i primärvård inom tre dagar. Den omfattar besök för ett nytt hälsoproblem, kraftig försämring eller förändring av ett tidigare känt hälsoproblem eller om en insatt behandling inte har givit önskad effekt. Nationellt finns ett målvärde för den förstärkta vårdgarantin satt till 85 %. I den här rapporten visas tillgängligheten till läkare respektive till sjuksköterska inom tre dagar på vårdcentralerna.

Det råder varierad inställning bland vårdcentralerna till det medicinska värdet av att erbjuda tid inom tre dagar till läkare. Vissa hävdar att möjligheten att få träffa den läkare som känner patienten är viktigare än att det sker inom tidsramen. Andra bedömer att tillgängligheten har ett stort värde och prioriterar därför tillgången till akuta tider högre.

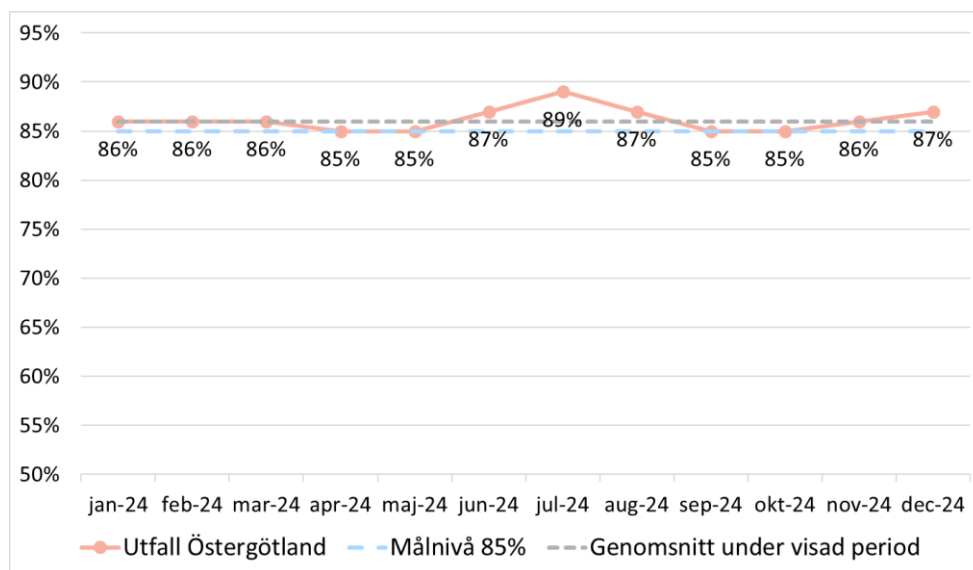
Sett över året ligger genomsnittet i regionen för medicinsk bedömning av läkare inom tre dagar på 86 %, föregående år var siffran 85 %.

Klärar målvärdet 22 st 47 % (43,5 %)

På väg mot målvärdet 22 st 47 % (43,5 %)

Klärar inte målvärdet 3 st 6 % (13 %)

Medicinsk bedömning av läkare inom tre dagar. Vårdcentraler i Östergötland (regiondrivna+privata).

5.3 Andel besök inom tre dagar till sjuksköterska

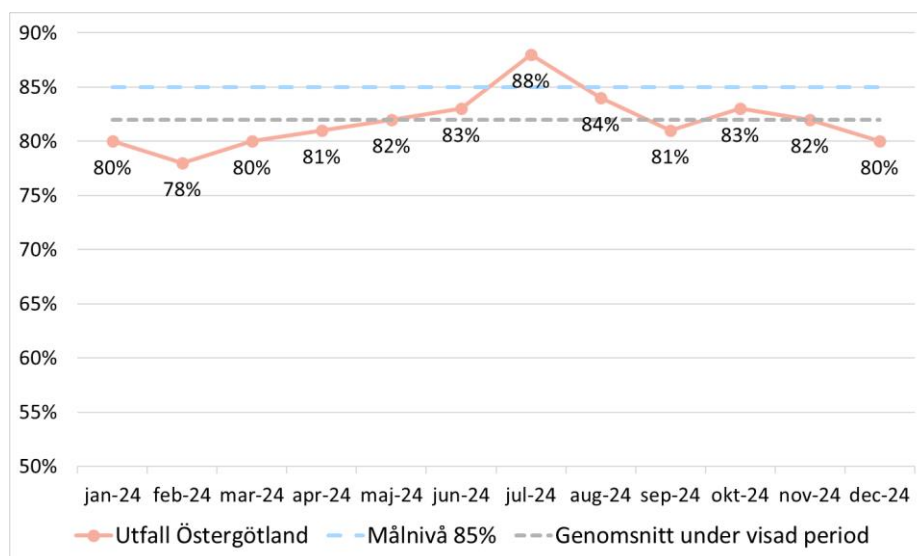
För besök till sjuksköterska inom tre dagar är genomsnittet för perioden 82 %, föregående år var siffran 80 %. Utmaningen för flera enheter är att få gruppen sjuksköterskor att räcka till för de många uppgifter som ska hanteras och prioriteringar måste då göras. Ofta får mottagningsverksamhet stå tillbaka till förmån för att till exempel bemanna i telefon.

Klarar målvärdet 32 st 68 % (37 %)

På väg mot målvärdet 9 st 19 % (48 %)

Klarar inte målvärdet 6 st 13 % (15 %)

Medicinsk bedömning av sjuksköterska inom tre dagar. Vårdcentraler i Östergötland (regiondrivna+privata).

5.4 Andel genomförda återbesök för kroniskt sjuka patienter

Regelbundna kontroller av hälsotillståndet för patienter med kronisk sjukdom är en viktig del av vårdcentralens arbete. Flera av vårdcentralerna upplever att återbesök för kroniskt sjuka patienter har fått stå tillbaka för att prioritera till exempel telefontillgängligheten. Trots detta visar statistiken att samtliga vårdcentraler når målvärdet om 75 %.

Klarar målvärdet 47 st 100 %

På väg mot målvärdet 0 st 0 %

Klarar inte målvärdet 0 st 0 %

5.5 Andel utförda hembesök för nyfödda

Hembesök till nyfödda barn och upp till tre års ålder, ingår som en del av basuppdraget för sjuksköterskorna inom vårdcentralens BVC. Ett av de viktigaste besöken är det som utförs vid fyra veckors ålder där relationen mellan barnet, familjen och sjuksköterskan etableras. Hur väl en enhet uppfyller målvärdet om att 85 % av de nyfödda ska få sitt hembesök vid fyra veckor, ger en signal om hur enhetens arbete inom BVC fungerar. Jämfört med föregående år har det skett en förbättring och fler vårdcentraler klarar målvärdet eller är på väg mot målvärdet.

Klarar målvärdet 17 st 36 % (35 %)

På väg mot målvärdet 18 st 38 % (22 %)

Klarar inte målvärdet 12 st 26 % (43 %)

5.6 Andel patienter med fast läkarkontakt

Såväl en vårdcentralers tillgänglighet som möjligheten att få träffa "sin läkare" när man har behov av återkommande kontakt med sjukvården, kan utgöra viktiga faktorer för patientens trygghet. Ett sätt att försöka mäta den sistnämnda faktorn är i vilken grad en vårdcentral har patienterna listade på en namngiven läkare, så kallad fast läkare.

Jämfört med föregående år ses en tydlig förbättring i hur många vårdcentraler som har registrerat fast läkarkontakt för sina listade patienter.

Klarar målvärdet 36 st 77 % (67 %)

På väg mot målvärdet 3 st 6 % (9 %)

Klarar inte målvärdet 8 st 17 % (24 %)

Årets uppföljning har även omfattat nyttjandet av fast vårdkontakt för patienter med större behov. Det råder fortfarande svårigheter med funktionen som inte sällan sammanblandas med fast läkarkontakt eller patientansvarig sjuksköterska för en mottagning. Vissa verksamheter beskriver dock en tydlig strategi där fast vårdkontakt utses till exempelvis mångsökare, långtidssjukskrivna, patienter med demenssymtom och patienter med missbruk eller psykisk ohälsa.

5.7 Strama (samverkan mot antibiotikaresistens)

Arbetet med att minska antibiotikaresistens och att ha en rationell antibiotikaanvändning följs via den årssammanställning som görs centralt av regionens Stramaenhet. Varje enhet får en poäng utifrån en skala som anger hur relevant förskrivningen varit under året och också vilka förbättringsområden som finns.

Drygt 60 % av enheterna har ett mycket väl fungerande eller fungerande arbete inom området medan övriga, i varierande grad, har ett större arbete att göra. Gemensamt för flertalet med stor förbättringspotential är att de är beroende av hyrpersonal eller att de saknar en namngiven, Stramaansvarig läkare.

Under året förekom en ovanligt hög andel luftvägsinfektion orsakade av mykoplasma bakterier. Detta innebar att användningen av bredare antibiotika ökade vilket försämrade de poäng som utdelades även om denna förskrivning var medicinskt adekvat.

Klarar målvärdet 17 st 36 % (28 %)

På väg mot målvärdet 12 st 26 % (33 %)

Klarar inte målvärdet 18 st 38 % (39 %)

5.8 Äldrevårdsmottagning

Sedan 2021 är det ett krav enligt regelboken att vårdcentralen ska ha en särskild mottagning för sköra, äldre patienter. I tabellen nedan redovisas det som ska erbjudas till de anslutna patienterna för att mottagningen ska bedömas som fullständig.

Äldrevårdsmottagning ska-krav uppfyllda
Erbjuder särskilt mottagande med eget telefonnummer utan knappval med telefontid, minst en timme per dag
Erbjuder hög kontinuitet med fast läkarkontakt/fast vårdkontakt
Erbjuder individuellt anpassad information, behandling inklusive läkemedelsbehandling och rehabilitering
Utför läkemedelsgenomgångar och beaktar munhälsa
Erbjuder ett teambaserat omhändertagande
Upprättar vårdplan i samråd med patienten och andra vårdgivare
Samverkar med kommunernas hälso- och sjukvård i hemmet
Erbjuder hembesök vid behov

Majoriteten av vårdcentralerna har en äldrevårdsmottagning som är i gång sedan något eller några år. Ett antal saknar dock daglig avsatt tid i telefon eller teambaserat omhändertagande. Den vårdcentral som inte hade mottagningen igång 2024 har startat upp i januari 2025.

Igång med anslutna patienter 38 st 81 % (78 %)

Igång men har ej alla krav enl. regelbok 8 st 17 % (13 %)

Har inte kommit igång 1 st 2 % (9 %)

5.9 Andel diabetespatienter som fått medicinsk fotvård

Beräkningar gjorda utifrån nationella diabetesregistret pekar på att cirka 30-40 procent av samtliga diabetiker är i behov av medicinsk fotvård. Det medicinska mått som har följts vid årets uppföljning belyser hur många patienter med diabetes som har fått medicinsk fotvård på årsbasis.

Förklaring till att resultatet försämrats uppges bland annat vara brist på kompetens av medicinsk fotvårdare vilket gör att de ofta delas mellan flera vårdcentraler. Det i sin tur leder till att vid en eventuell frånvaro blir påverkan på tillgängligheten till medicinsk fotvård stor.

Klarar målvärdet 17 st 36 % (46 %)

På väg mot målvärdet 12 st 26 % (20 %)

Klarar inte målvärdet 18 st 38 % (33 %)

6 Sammanställning av uppföljningsparametrar per vårdcentral för verksamhetsåret 2024

Uppföljningsparametrar med bedömningsintervall	Klarar målvärdet	På väg mot målvärdet	Klarar inte målvärdet
Andel besvarade samtal i telefon	95-100 %	90-94 %	0-89 %
Andel besök inom tre dagar till läkare	85-100 %	70-84 %	0-69 %
Andel besök inom tre dagar till sjuksköterska	85-100 %	70-84 %	0-69 %
Andel genomförda återbesök fysiskt eller digitalt för kroniskt sjuka patienter*	75-100 %	60-74 %	0-59 %
Andel utförda hembesök för nyfödda	85-100 %	70-84 %	0-69 %
Andel patienter med fast läkarkontakt	55-100 %	35-54 %	0-34 %
Strama (Saknas ansvarig stramaläkare blir bedömningen gul, trots ev. gröna poäng)	40-63p	35-39 p	0-34 p
Äldrevårdsmottagning	Igång med anslutna patienter	Igång men har ej alla krav enl. regelbok	Har inte kommit igång
Andel diabetespatienter som fått medicinsk fotvård**	30-50 %	25-29 %	0-24 %

*Återbesök: Antal listade patienter som fått någon diagnos ur någon av diagnosgrupperna hjärtsvikt, kranskärlssjukdom, TIA/stroke, KOL, diabetes, demens och/eller förmaksflimmer för 19-60 månader sedan och som varit på fysiskt eller digitalt återbesök hos läkare eller sjuksköterska, eller fått hembesök, de senaste 18 månaderna med diagnos ur samma diagnosgrupp som för 19-60 månader sedan.

** Medicinsk fotvård: Enligt Nationella diabetesregistret har 30-40% av alla diabetespatienter s.k. Polyneuropati och i behov av medicinsk fotvård (Diabetesrådet, 2023).

Länsde	Vårdcentral	Telefon	3 dagar Läka	3 dagar ss	Återbesö	Hembesök BVC 4v	Fast läkarkonta	Strami	Äldremottagnir	Medicinsk fotvå
Centrala	Capio Vårdcentral Berga	100%	99%	95%	93%	91%	100%	46		37%
Centrala	Capio Vårdcentral Johannelund AB	99%	90%	89%	97%	73%	95%	41		25%
Centrala	Capio Vårdcentral Vasastaden	100%	99%	88%	98%	93%	100%	57		39%
Centrala	Trädgårdstorgets vårdcentral Praktikertj	92%	88%	82%	86%	95%	100%	40		28%
Centrala	Vårdcentralen Ekholmen	84%	86%	96%	93%	48%	89%	33		26%
Centrala	Vårdcentralen Kisa	82%	72%	85%	92%	88%	78%	41		31%
Centrala	Vårdcentralen Kungsgatan	87%	83%	94%	91%	81%	85%	37		29%
Centrala	Vårdcentralen Kärna	82%	74%	88%	91%	42%	94%	41		20%
Centrala	Vårdcentralen Lambohov	69%	88%	89%	91%	77%	72%	36		16%
Centrala	Vårdcentralen Lingham	90%	91%	95%	92%	83%	100%	39	Ej teambaserat omhändertagande	42%
Centrala	Vårdcentralen Ljungsbro	72%	76%	59%	94%	76%	94%	35		6%
Centrala	Vårdcentralen Nygatan	75%	67%	61%	88%	86%	69%	33	Telefon 30 min/dag	18%
Centrala	Vårdcentralen Ryd	96%	78%	89%	91%	72%	100%	24	Ej teambaserat omhändertagande	23%
Centrala	Vårdcentralen Skäggetorp	75%	76%	87%	89%	69%	99%	46	Mottagning startar 1/1 2025	4%
Centrala	Vårdcentralen Tannefors	92%	70%	91%	88%	60%	99%	34		40%
Centrala	Vårdcentralen Valla	93%	86%	98%	92%	64%	86%	51		24%
Centrala	Vårdcentralen Åtvidaberg	92%	71%	86%	89%	17%	2%	31		26%
Centrala	Vårdcentralen Österbymo	91%	65%	74%	91%	76%	22%	51		47%
Västra	Familjeläkarna Mjölby	98%	96%	93%	94%	71%	100%	36		39%
Västra	Vårdcentralen Borensberg	56%	78%	87%	91%	37%	0%	27	Telefon 3 h / vecka	17%
Västra	Vårdcentralen Boxholm	92%	75%	80%	86%	87%	83%	37		45%
Västra	Vårdcentralen Brinken	95%	88%	90%	90%	90%	86%	33		32%
Västra	Vårdcentralen Lyckorna	71%	71%	87%	89%	93%	7%	25		27%
Västra	Vårdcentralen Mantorp	94%	96%	88%	94%	70%	77%	42		41%
Västra	Vårdcentralen Marieberg	63%	85%	80%	94%	51%	34%	33		19%
Västra	Vårdcentralen Mjölby	93%	81%	87%	90%	37%	93%	34		47%
Västra	Vårdcentralen Skänninge	99%	87%	69%	94%	2%	100%	30		40%
Västra	Vårdcentralen Vadstena	72%	72%	89%	86%	91%	58%	26	Ej telefon dagligen	30%
Västra	Vårdcentralen Odeshög	85%	88%	87%	95%	94%	61%	42		37%
Östra	Doktor.se Geria City vårdcentral	94%	95%	87%	93%	92%	100%	29		24%
Östra	Doktor.se Geria Vårdcentral	98%	100%	98%	94%	94%	100%	43		18%
Östra	Doktor.se Vårdcentralen Mirum	93%	83%	98%	88%	75%	100%	46		28%
Östra	Hierta Vårdcentral Vilbergen	88%	100%	94%	89%	84%	87%	42		23%
Östra	Kry Vårdcentral Kneippen	67%	75%	66%	85%	95%	41%	35		28%
Östra	Kry Vårdcentral Skarptorp	78%	82%	62%	92%	83%	34%	28		15%
Östra	Kry Vårdcentral Spiran	83%	90%	81%	92%	71%	100%	37		16%
Östra	Kry Vårdcentral Östertull	78%	75%	83%	88%	95%	36%	36		11%
Östra	Praktikerjänst Vallonens Vårdcentral	93%	69%	88%	93%	82%	92%	30		18%
Östra	Vårdcentralen Cityhälsan Centrum	67%	77%	96%	90%	70%	19%	39		24%
Östra	Vårdcentralen Cityhälsan Söder	77%	84%	71%	89%	35%	40%	31	Ingen telefon	17%
Östra	Vårdcentralen Finspång	92%	91%	91%	93%	61%	95%	35		31%
Östra	Vårdcentralen Kolmården	90%	95%	91%	87%	96%		34	Ej telefon, ej fast läkar-/vårdkontakt	45%
Östra	Vårdcentralen Sandbyhov	56%	88%	88%	89%	63%	90%	47	Telefon två dagar/vecka	22%
Östra	Vårdcentralen Skärblacka	69%	77%	96%	93%	95%	66%	34		26%
Östra	Vårdcentralen Valdemarsvik	85%	79%	66%	93%	83%	78%	39		29%
Östra	Vårdcentralen Vikbolandet	91%	87%	95%	93%	92%	98%	47		39%
Östra	Vårdcentralen Åby	57%	77%	84%	92%	76%	92%	46		25%